Dag- och dräneringsvatten

Information till fastighetsägare

VIVAB
Vatten & Miljö i Väst AB

I denna broschyr finns information om vad fastighetsägare som ansluter sig till det allmänna vatten- och avloppsnätet kan tänka på för att undvika översvämningar som kan orsaka skada.

Tillsammans kan vi göra skillnad för vår vattenkvalité och miljö genom att ta hand om vattnet på ett hållbart och genomtänkt sätt.

Vårda vårt vatten

Vatten & Miljö i Väst (VIVAB) ansvarar för det allmänna VA-nätet i Falkenbergs och Varbergs kommuner på uppdrag av huvudmännen Falkenbergs Vatten- och Renhållnings AB (FAVRAB) respektive Varberg Vatten AB. Vi sköter produktion och distribution av dricksvatten samt bortledning och rening av avloppsvatten inom fastställda verksamhetsområden för dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Dagvatten är regnvatten och vatten från till exempel snösmältning. Hanteringen av dagvatten sker med hjälp av olika anläggningar såsom dagvattenledningar, diken, fördröjningsmagasin och dagvattendammar. VIVAB utför tillsyn och förbyggande underhåll på dessa anläggningar.

Fastighetsägaren ansvarar för samtliga ledningar på fastigheten samt övriga VA-installationer (förutom vattenmätaren) fram till förbindelsepunkten där det allmänna ledningsnätet börjar. Ägaren ansvarar för att allt installationsarbete (även sådant som inte kräver bygglov eller bygganmälan) utförs enligt gällande krav och regler. Fastighetsägaren bör försäkra sig om att det finns dokumentation över ledningarnas placering.

Begreppsförklaring

Avloppsvatten: Samlingsnamn för spill-, dag- och dräneringsvatten som leds bort i avloppsledningsnät.

Dagvatten: Ytligt avrinnande regn- och smältvatten från hustak, gator, parker med mera. Vattnet leds bort i dagvattenledningar till en recipient (vattendrag som tar emot vattnet, till exempel Kattegatt).

Dagvattenservis: Rörinstallation som förbinder en fastighet med det allmänna dagvattennätet.

Dräneringsvatten: Grundvatten och nedträngande vatten från regn och snösmältning som avleds i dräneringsledning eller dike.

Duplikatsystem: System där spillvatten och dagvatten avleds i olika ledningar.

Fastighet: Markområde med tillhörande byggnader.

Förbindelsepunkt: Den punkt där fastighetens servisledningar ansluts till det allmänna ledningsnätet.

Hårdgjord yta: Yta där vatten inte kan tränga in, till exempel tak, asfalt, sten och plattor.

Infiltration: Inträngning av vätska, till exempel i jord eller berg.

Kombinerat system: System där spillvatten och dagvatten avleds i samma ledning.

LOD (Lokalt omhändertagande av dagvatten) innebär att dagvattnet tas omhand i det område det bildats i stället för att ledas bort.

Spillvatten: Vatten från dusch, bad, disk, tvätt eller som spolas ut från toaletten.

Spillvattenservis: Rörinstallation som förbinder en fastighet med det allmänna spillvattennätet.

Ta hand om ditt dräneringsvatten

Dräneringsvatten avleds till en dagvattenservis som ansluter till den kommunala dagvattenledningen i gatan. Om husets dräneringsledning är direkt ansluten till dagvattenledningen i gatan kan vattnet vid kraftiga regn leda till översvämning och orsaka skador. Dessutom kan stuprör som är kopplade till dräneringsledningen påskynda förloppet och öka skaderisken. Spygatt i källartrappa och garagenedfart ökar också risken för översvämning.

Har man hus med källare ska man, vid ombyggnad av sitt dräneringssystem, installera en pump som lyfter dräneringsvattnet upp till marknivå för att förhindra översvämning. Sedan kan vattnet rinna med självfall via en dagvattenbrunn till förbindelsepunkten för dagvatten. En ytterligare skyddsåtgärd mot översvämning är att installera en backventil efter pumpen.

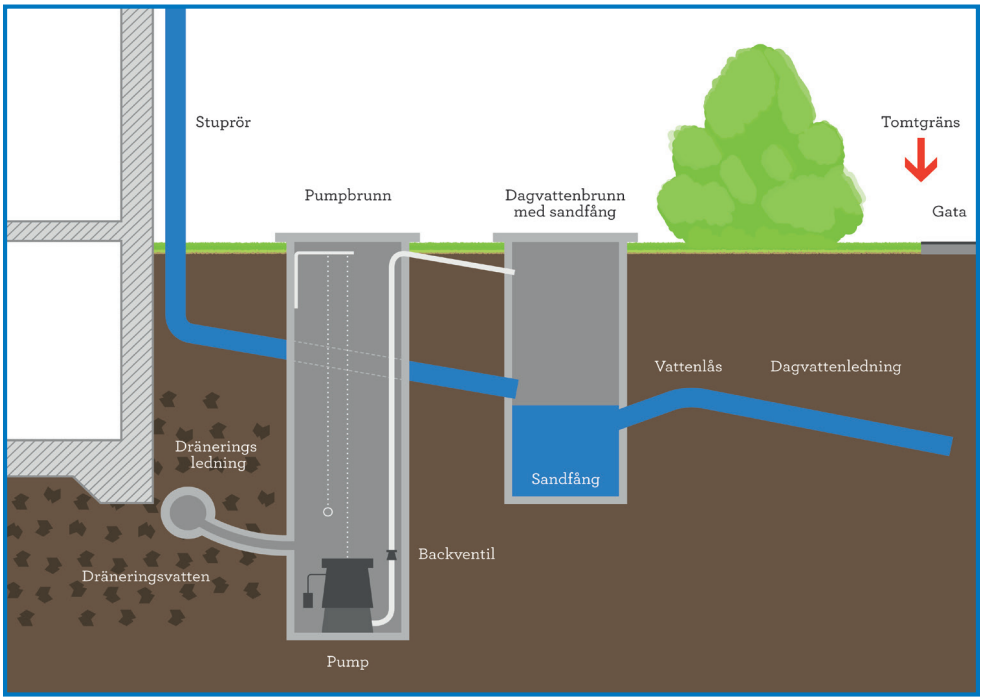

Ta hand om ditt dagvatten

Att själv ta hand om sitt dagvatten minskar belastningen på avloppsnätet. Möjligheterna att själv ta hand om sitt dagvatten beror dels på hur mycket vatten marken kan ta hand om och dels på hur dagvattensystemet ser ut.

Vid nybyggnation av fastighet är det därför viktigt att göra en undersökning av tomten. Det är viktigt att marken lutar ner från fastigheten så att vattnet leds bort och inte orsakar fuktproblem i husgrunden. Från yttervägg och 3 meter ut bör nivåskillnaden vara minst 15 cm.

Ränndalsplattor

Dagvatten från taket kan enkelt tas omhand genom att använda stuprör med utkastare och ränndalsplattor av betong som avleder regnvattnet till en lämplig grönyta för infiltration. För att inte riskera fuktskador på huskonstruktionen ska denna yta luta bort från huset.

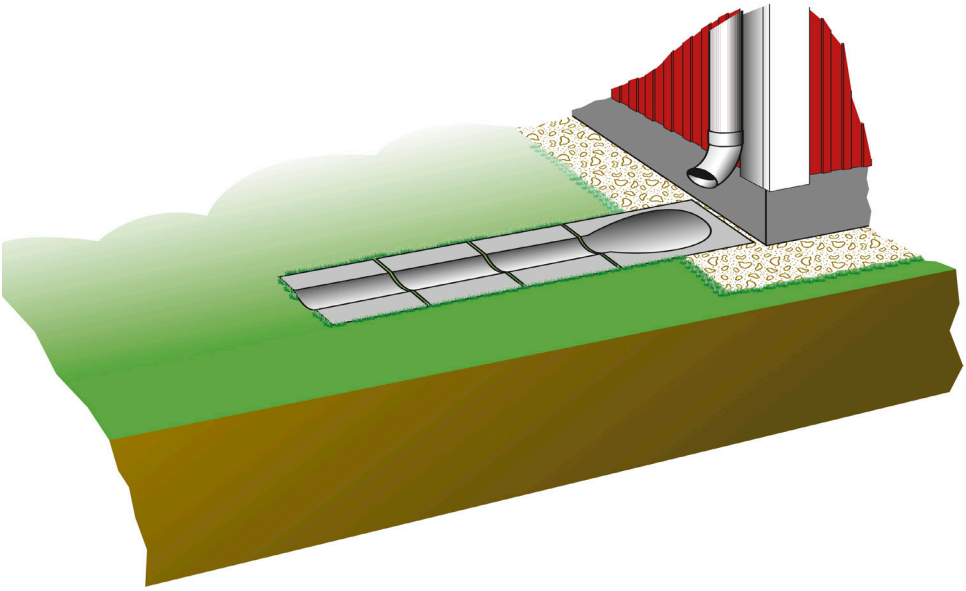

Dagvattenkassett eller fördröjningsmagasin (stenkista)
Ett sätt att avleda dagvatten är att lägga ner en dagvattenkassett i plast under markytan. Vattnet leds till kassetten via ett galler som filtrerar bort till exempel sand och löv. Kassetten väger inte så mycket och är enkel att installera. Flera kassetter kan användas beroende på storleken på tak/tomtyta.

Ett alternativ är att anlägga ett fördröjningsmagasin (stenkista), något som användes mycket förr. Det fyller samma funktion som kassetten, men kan ha en begränsad livslängd i och med att det efter en tid täpps igen. Man bör alltid förse fördröjningsmagasinet med en avtappningsledning (bräddavlopp).

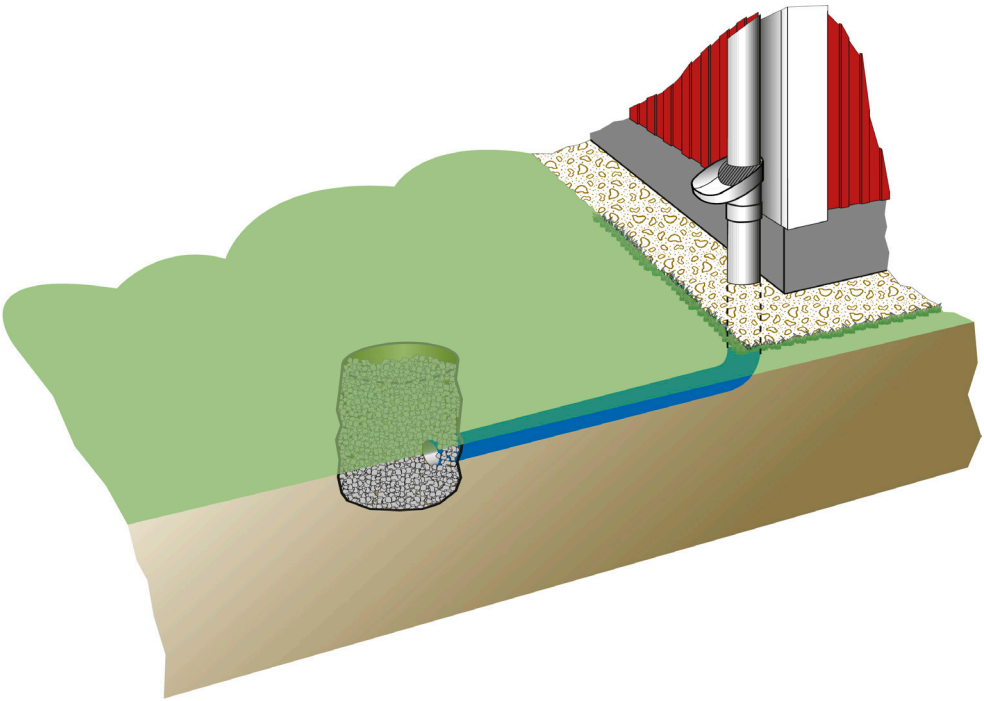

Regnvattenbehållare

Ett annat alternativ är att låta vattnet från stuprören rinna ner i en eller flera behållare istället för ned i avloppssystemet. Vattnet kan sedan användas för bevattning. Eftersom behållaren fylls relativt snabbt är det viktigt att vattnet leds bort när behållaren är fylld. Detta för att undvika skador på husgrunden.

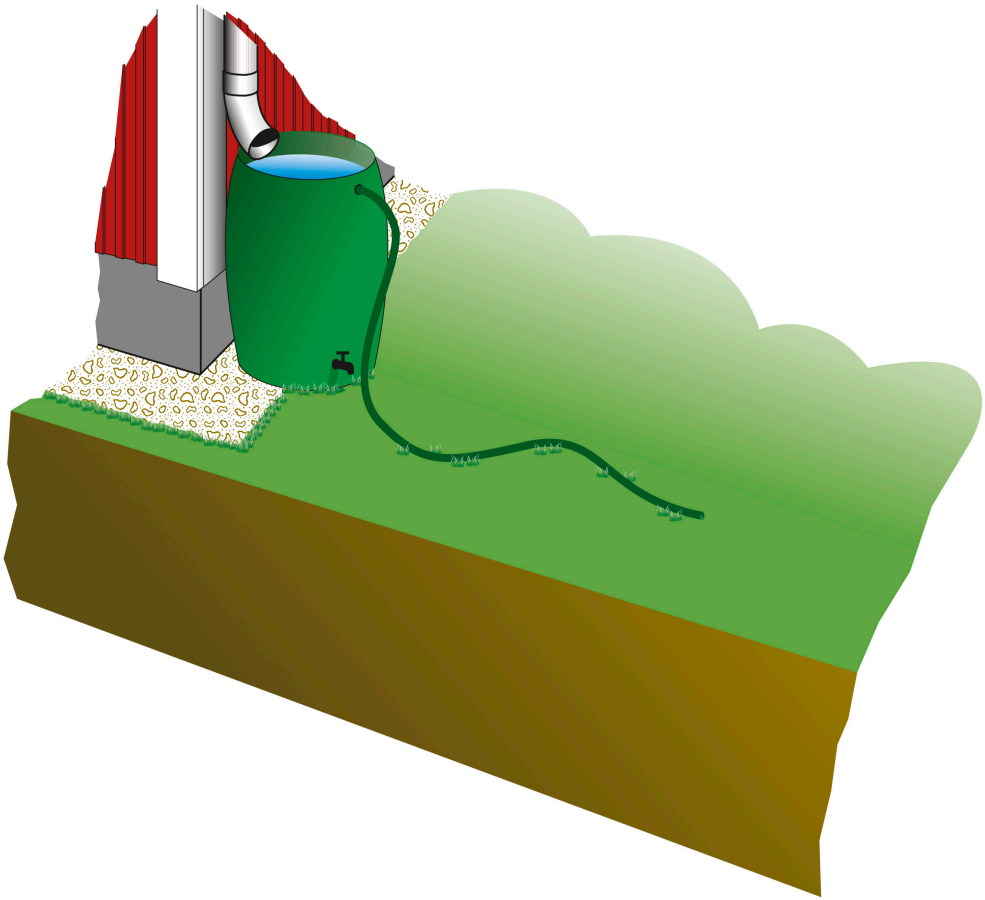

Minska andelen hårdgjorda markytor

Hårdgjorda ytor bör om möjligt ha en lutning så att dagvattnet kan rinna av till en yta där det kan infiltreras. Avrinningen ska inte hindras av till exempel kantsten eller mur. Större hårdgjorda ytor kan kompletteras med dränerande partier av till exempel grus, gles stenbeläggning eller gräsarmeringssten som möjliggör infiltrering.

Dagvattenbrunn

I de fall det inte är möjligt att ta hand om dagvattnet på tomten bör dagvattnet ledas till en dagvattenbrunn med sandfång. Därifrån transporteras vattnet med självfall vidare till den kommunala dagvattenledningen. Vill du veta om det finns en dagvattenledning i gatan som du kan ansluta till är du välkommen att kontakta VIVAB.

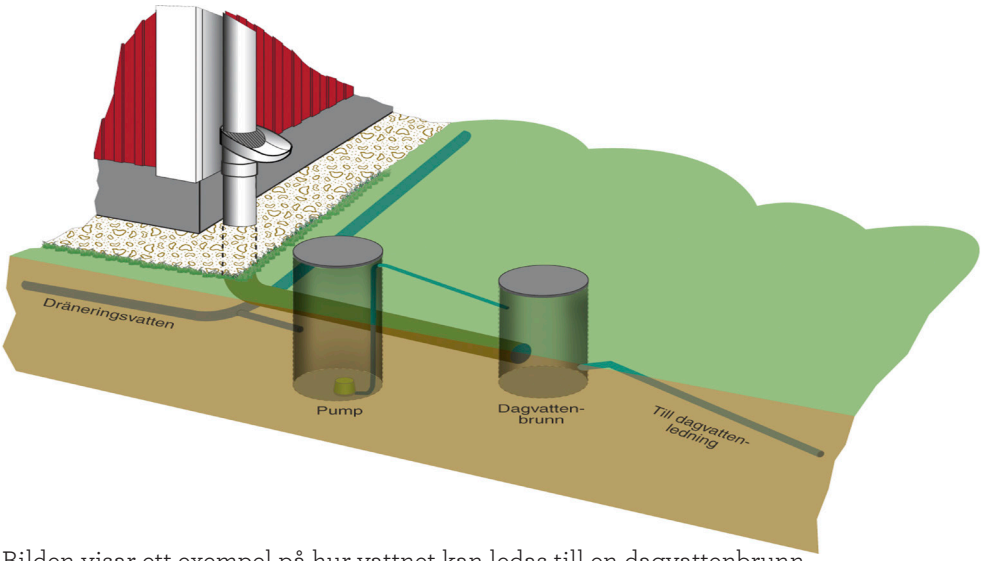

Bilden visar ett exempel på hur vattnet kan ledas till en dagvattenbrunn.
För information om hur en pump ska installeras, följ alltid tillverkarens anvisning.

Spygatt – brunn utanför källargarage eller källartrappa
Källargarage och källartrappor är känsliga platser där en dålig hantering av dagvatten kan orsaka översvämning. Genom en så kallad spygatt (en slags brunn) kan vatten som rinner av från markytan transporteras bort. Spygatter får inte vara anslutna till spillvattensystemet. När dagvattensystemet inte kan leda bort allt vatten finns det risk att vatten tränger upp genom spygatten. För att undvika detta kan man installera en pump som leder vattnet till en dagvattenkassett. Man bör även se till att hindra vatten från omgivande markområden att rinna fram till huset.

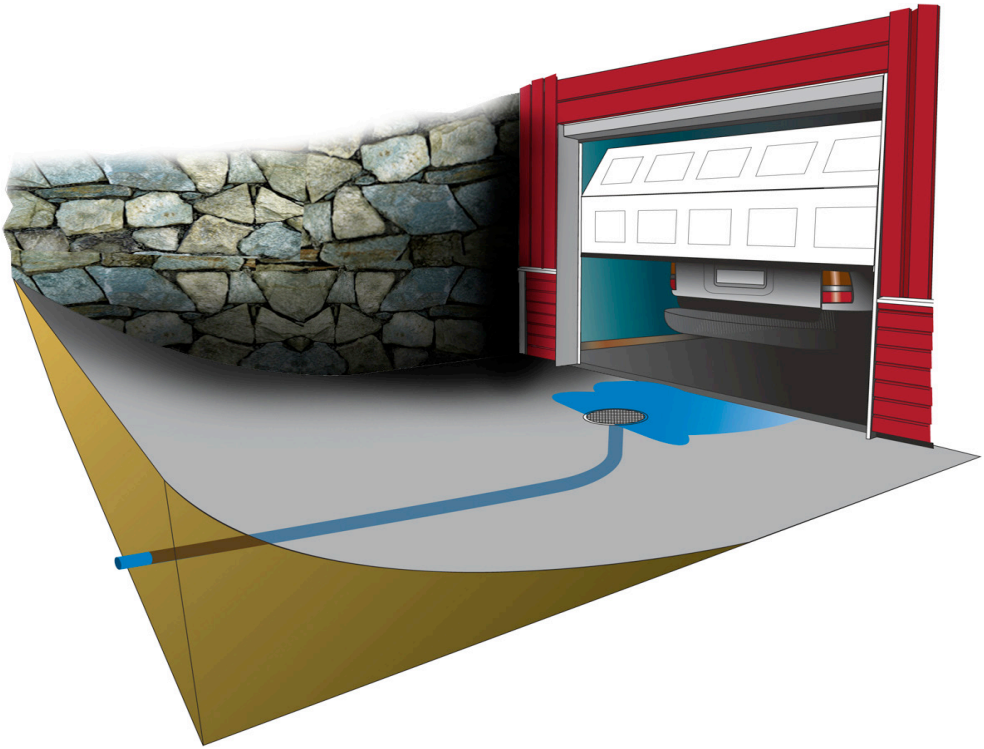

Att tänka på i äldre bostadsområden

I vissa äldre bostadsområden rinner dag- och spillvatten i ett kombinerat system. I dessa system kan det vid kraftiga regn vara svårt att transportera bort regnvattnet tillräckligt snabbt. En plötslig överbelastning på avloppsnätet kan leda till att vatten dämmer upp i källare och orsakar översvämningar.

I samband med omläggning av ledningar eller dränering på fastigheten bör ledningsnätet förberedas på ett sådant sätt att en enkel omkoppling kan ske vid en utbyggnad av kommunalt duplikatsystem. En pump och en dagvattenbrunn bör också installeras eftersom detta förhindrar att avloppsvatten tränger in i den egna dräneringsledningen.

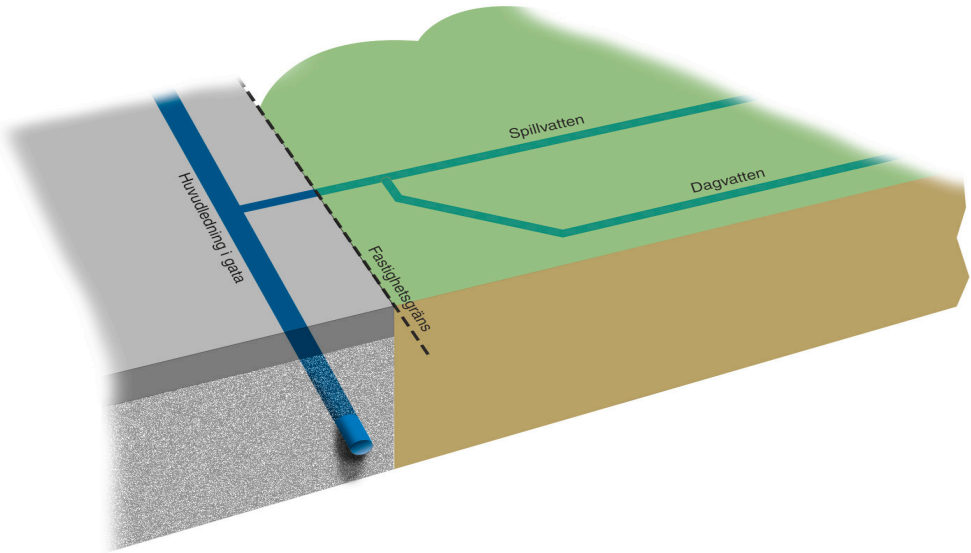

Dagvattenhantering i områden med flerbostadhus

I områden med flerbostadshus är grundtanken att man tar hand om dagvattnet på samma sätt som för områden med småhus. Oftast är dock inte grönytorna i områden med flerbostadshus tillräckligt stora för att takvatten ska kunna infiltreras i marken, och man får då välja andra lösningar för att ta hand om dagvattnet. Nedan presenteras några olika lösningar.

Öppet dagvattensystem

Ofta kan man använda grönytorna som finns mellan husen för att fördröja vattnet. På så sätt kan man låta dagvattenhanteringen bli en tillgång genom att kombinera anläggningar med omgivningen så att det ser trivsamt ut. Man kan till exempel leda takvatten i diken till öppna system istället för i ledningar under markytan, och man kan anlägga dammar för att förbättra fördröjningen av dagvattnet. En damm kan antingen konstrueras så att den alltid har en vattenyta eller så att den får torka ut under torra perioder.

Fördröjningsmagasin

Fördröjningsmagasin, som finns beskrivet på sida 6, är ett alternativ också för flerbostadsområden. Viktigt är att dimensionera noggrant för att undvika översvämning vid hög nederbörd.

Minska andelen hårdgjord yta

Det kan vara värt att minska andelen hårdgjorda ytor också i områden med flerbostadshus. Hur man minskar andelen hårdgjorda ytor finns beskrivet på sida 8.

Växtlighet på taket

Genom att anlägga gröna tak på byggnader kan man minska den totala mängden dagvatten. Gröna tak byggs upp i flera lager, varav ett är ett växtlager som kan ta upp mer hälften av det regnvatten som faller under ett år.

Mer information om
vatten och avlopp hittar du på
www.vivab.info

Vatten & Miljö i Väst AB | Tel. 0757-27 40 00 | www.vivab.info